ევროკავშირი
საქართველოსთვის

GOETHE INSTITUT

თანადამფინანსებელი და
განმახორციელებელი

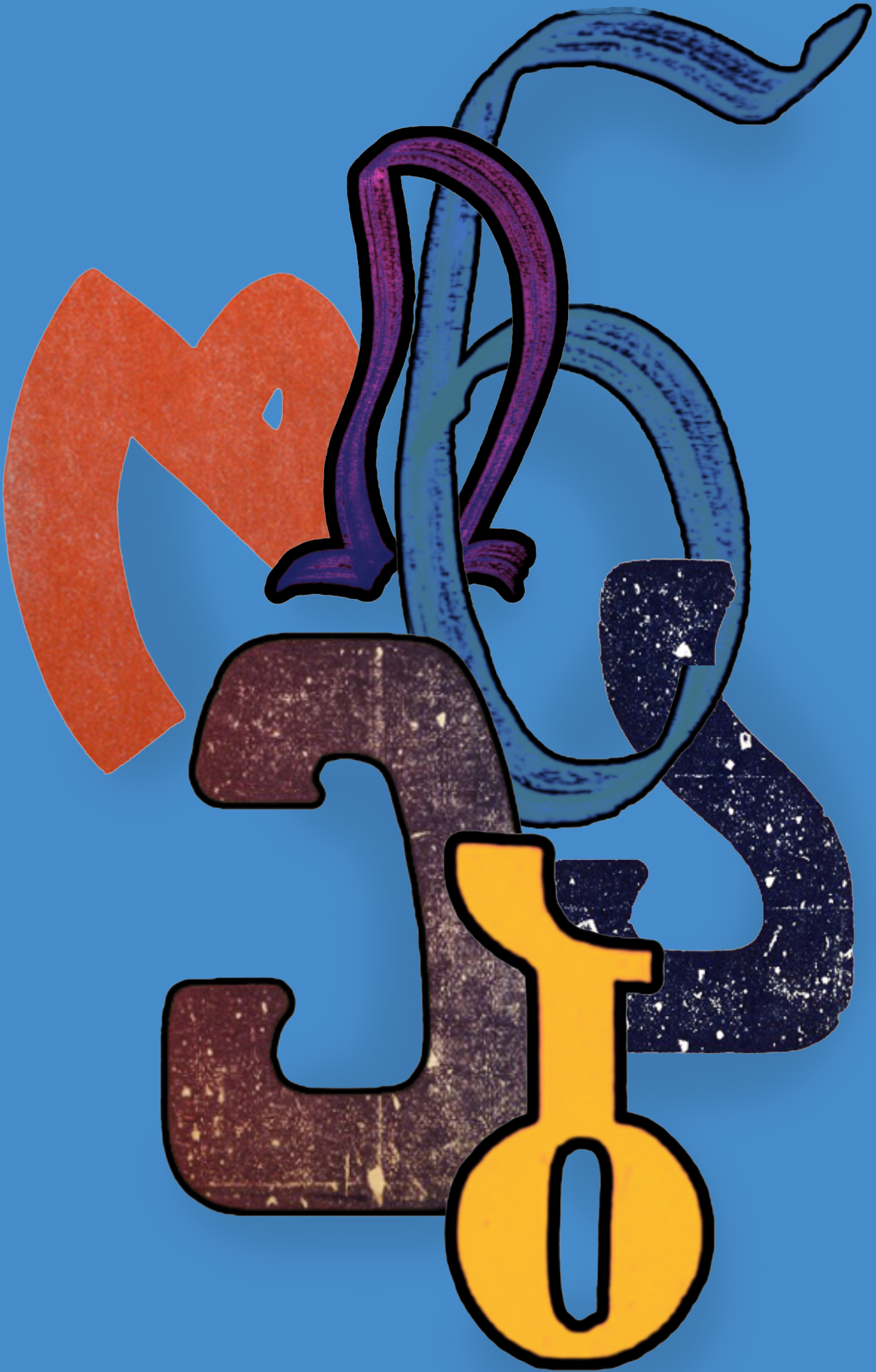

შემოქმედებითი კომპასი საქართველო

დეკ
2025

შემოქმედებითი ხედვა - ქუთაისი

ერთკვირიან სოციალური დიზაინის ვორკშოპზე ადგილობრივმა შემოქმედებმა ქუთაისის სხვადასხვა უბნები შეისწავლეს. ვორკშოპის ფარგლებში თითოეულმა მონაწილემ სხვადასხვა კონცეფცია შეიმუშავა, რაც ეფუძნებოდა ქალაქის უბნების ისტორიებს, პირად დაკვირვებებსა და ქალაქის არქიტექტურულ თავისებურებებს.

შემოქმედებითი აზროვნება, დიზაინის უნარები და ადგილობრივ მოსახლეობასთან კომუნიკაცია - ვორკშოპის მთავარი ინსტრუმენტებია. ისინი გამოიყენება როგორც მეთოდოლოგია ქალაქის ყოველდღიურობის შესასწავლად, გასაანალიზებლად, ასევე ვიზუალური აზროვნებისა და რეფლექსიისთვის. მონაწილეებს მიეცათ შესაძლებლობა არა მხოლოდ ჩართულიყვნენ კვლევით პროცესში, არამედ აეღოთ პასუხისმგებლობა საკუთარი სოციალური და კულტურული გარემოს მიმართ, რათა მომავალში აქტიურად შეიტანონ წვლილი საზოგადო განვითარების პროცესში.

მონაწილეების მიერ განხორციელებული პროექტები მრავალფეროვანია. ეს ნამუშევრები საბოლოო წერტილს არ წარმოადგენს - ახალ პროცესებს იწყებს. თითოეული ნამუშევარი უნიკალურია და მონაწილეთა განსხვავებულ ინტერესებსა და გემოვნებას ასახავს.

სოციალური დიზაინის ვორკშოპი არის ინიციატივა andrews & degen-ისგან - სტრატეგიული ვიზუალური და გრაფიკული დიზაინის სააგენტო, რომელიც ქალაქ ამსტერდამში, ნიდერლანდებში მდებარეობს. ვორკშოპი „ქალაქის აღნუსხვა – შემოქმედებითი მიდგომა...“ მსოფლიოს 25-ზე მეტ ქალაქში განხორციელდა. შედეგების სანახავად ეწვიეთ: www.mappingthecity.com

ვორკშოპი “შემოქმედებითი ხედვა - ქუთაისი” ჩატარდა "შემოქმედებითი კომპასი საქართველოს" პროექტის რეგიონული აქტივობების ფარგლებში.

„შემოქმედებითი კომპასი საქართველო“ ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული ოთხწლიანი (2023-2027) პროექტია, რომელიც საქართველოს გოეთეს ინსტიტუტის თანადაფინანსებით ხორციელდება. პროექტის მიზანია კულტურისა და შემოქმედებითი ინდუსტრიების მდგრადი განვითარების ხელშეწყობა რეგიონებში, რაც ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური გარემოს გაუმჯობესებას ემსახურება. ამ მიზნის მისაღწევად პროექტი მუშაობს რამდენიმე მიმართულებით: შემოქმედებითი ინიციატივების შესაძლებლობების ზრდა, სახელოვნებო სივრცეების განვითარების ხელშეწყობა, ახალი შესაძლებლობების შექმნა, მეწარმეობის წახალისება, სექტორებს შორის და საერთაშორისო თანამშრომლობის გაღრმავება.

„წიგნების თაობა“
წერეთლის ქ.81

ქუთაისური ანბანი

ქუთაისის ხელწერა

Ana Matchavariani

ანა მაჭავარიანი

ქუთაისის ხელწერა

Signature of Kutaisi

Ana Matchavariani

თათია ტოფაძე და ქრისტინა ქაშიბაძე

რიონის ხმები

Tatia Topadze & Kristina Kashibadze

ლუკა კვანტალიანი

ქუთაისი ჰიპ ჰოპის აკვანი

ქუთაისი ჰიპ ჰოპის აკვანი

Kutaisi, the cradle of hip hop

ჰიპ-ჰოპის განვითარება საქართველოში ქუთაისიდან დაიწყო. ჩემი რეპ-ნამუშევარიც სწორედ ამ ქალაქს უკავშირდება.

The development of hip-hop in Georgia started in Kutaisi. I made rap music that is related to Kutaisi.

Luka Kvantaliani

უკანასკნელი თავშესაფარი

"The Last Shelter" is a photographic series that captures fragments of old - mostly Catholic and Orthodox icons left behind by people in the courtyards of various churches in Kutaisi. Damaged or broken icons are not something one can simply throw away with the trash; instead, people quietly bring them here, to this final resting place. The result is a profoundly moving, almost accidental exhibition: faded, fragmented body parts and details that stir deep emotions. For me, they feel strangely intimate and eloquent – as though each fragment already carries its own story.

Christine Robakidze

ქრისტინე რობაქიძე

უკანასკნელი თავშესაფარი

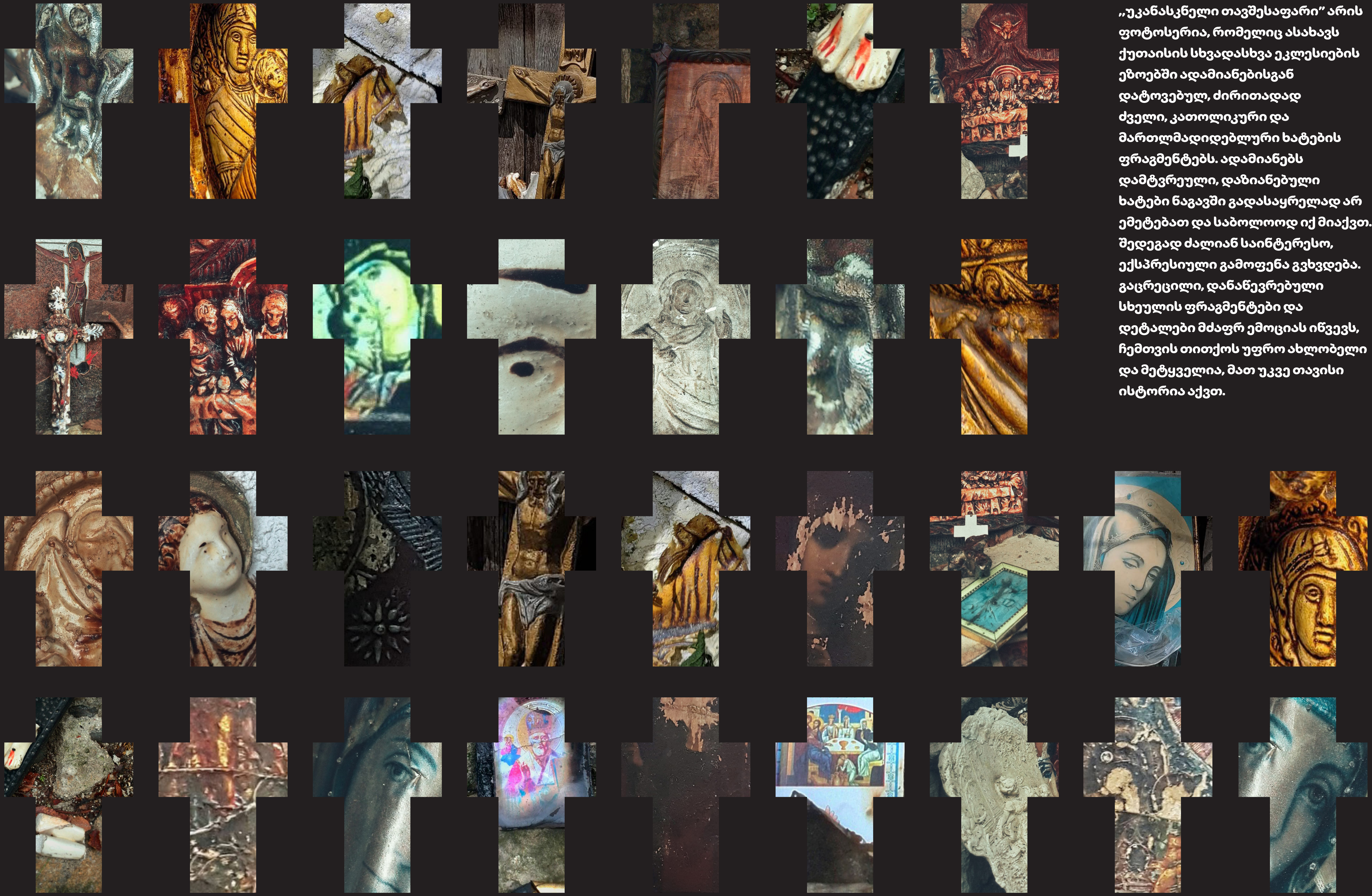

„უკანასკნელი თავშესაფარი" არის ფოტოსერია, რომელიც ასახავს ქუთაისის სხვადასხვა ეკლესიების ეზოებში ადამიანებისგან დატოვებულ, ძირითადად ძველი, კათოლიკური და მართლმადიდებლური ხატების ფრაგმენტებს. ადამიანებს დამტვრეული, დაზიანებული ხატები ნაგავში გადასაყრელად არ ემეტებათ და საბოლოოდ იქ მიაქვთ. შედეგად ძალიან საინტერესო, ექსპრესიული გამოფენა გვხვდება. გაცრეცილი, დანაწევრებული სხეულის ფრაგმენტები და დეტალები მძაფრ ემოციას იწვევს, ჩემთვის თითქოს უფრო ახლობელი და მეტყველია, მათ უკვე თავისი ისტორია აქვთ.

The last shelter

Christine Robakidze

ლილე ეგუტიძე

ღია ინტიმურობა

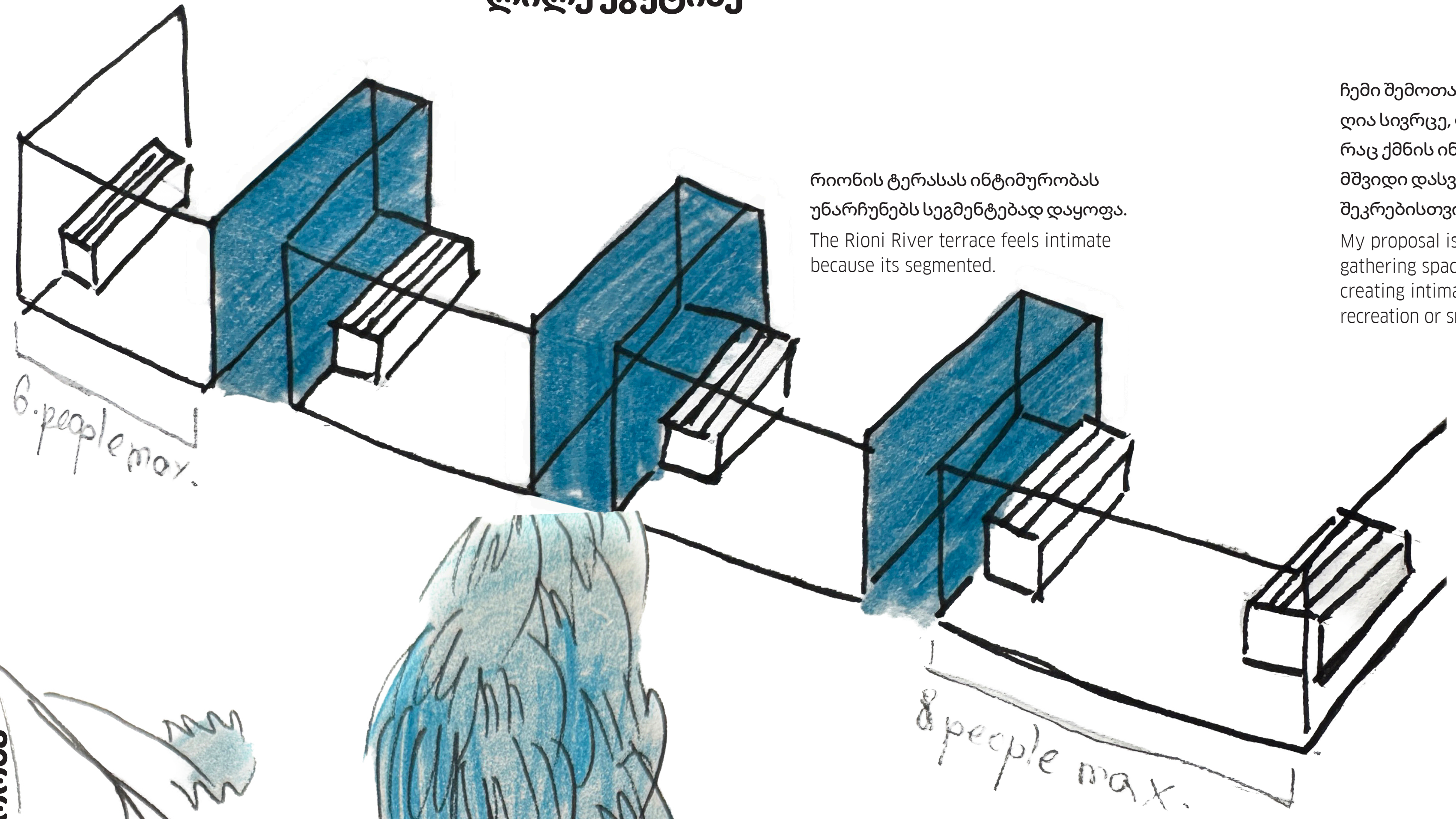

რიონის ტერასას ინტიმურობას უნარჩუნებს სეგმენტებად დაყოფა.

The Rioni River terrace feels intimate because its segmented.

ჩემი შემოთავაზებაა ნაწილობრივ ღია სივრცე, დაყოფილი თაღებით, რაც ქმნის ინტიმურ ადგილებს მშვიდი დასვენებისა და ჯგუფური შეკრებისთვის.

My proposal is a partly open gathering space divided by arches, creating intimate spots for quiet recreation or small group connection.

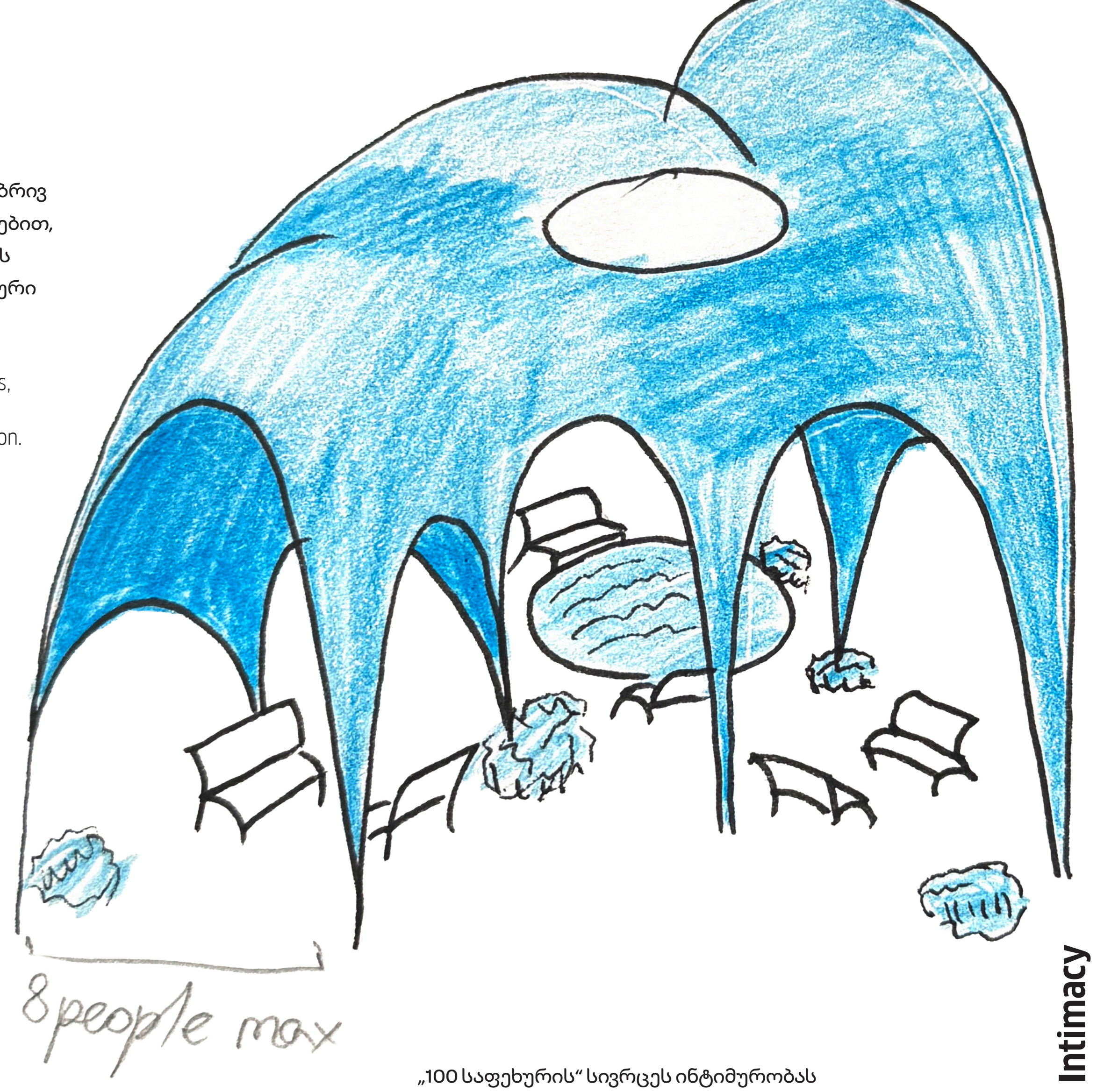

ეს სივრცე ინტიმურად აღიქმება მემორიალის და გამწვანების მიერ შექმნილი შემოსაზღვრული გარემოს გამო, რაც უფროს თაობას იზიდავს.

This space feels intimate because of the memorial and the surrounding greenery create a sheltered atmosphere preferred by older generations.

შესაკრებად გადაკეთებული სავარჯიშო სივრცე.

Workout space transformed into a gathering area.

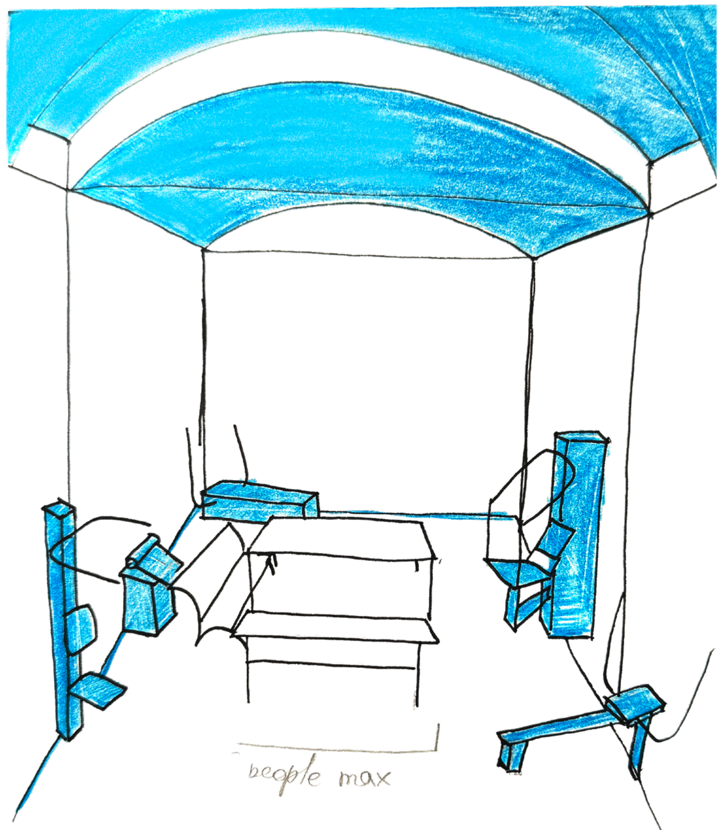

„100 საფეხურის“ სივრცეს ინტიმურობას დაბალი გამყოფი კედლები და სივრცეების დონეთა სხვაობა აძლევს.

The “100 Steps” space feels intimate because of low dividing walls and different height levels.

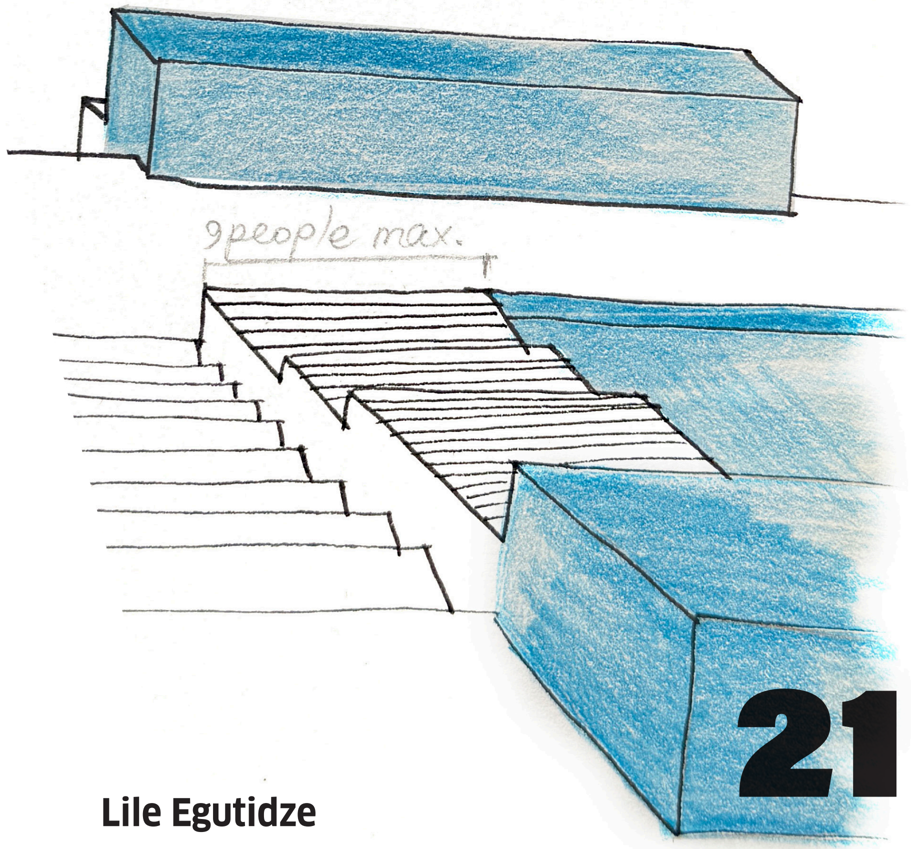

Lile Egutidze

ვიზუალური დაფა

Visual Moodboard

ვიზუალური დაფა

Thomas Vanghele

გვამი კეთილი

The Conservatory building in Kutaisi is an older white and grey concrete structure now used by Akaki Tsereteli State University, one of the main universities in the city.

Although there isn't much documented information or old photos about how this building was used in its earliest years, today it functions mainly as a space for practical music lessons. The classrooms feel large and open, with wide rooms and tall windows that offer views of the surrounding mountains.

Inside the old concert hall, you can find instruments left behind – like a contrabass and a drum set in very good condition – even though the hall no longer hosts regular performances. The space itself is impressive and suggests that it was once designed for larger gatherings or concerts. Walking through the building today gives a sense of creativity mixed with quietness, as if the place was once alive with sound but now only a few students and teachers keep its musical purpose alive.

Lilly Martha Seintsch & Luka Liluashvili

ლილი მართა ზაინჩ და ლუკა ლილუაშვილი

ქუთაისის კონსერვატორიის შენობა ძველი, თეთრი და ნაცრისფერი ბეტონის ნაგებობაა, სადაც ამჟამად განთავსებულია აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი — ერთ-ერთი მთავარი უმაღლესი სასწავლებელი ქუთაისში. შენობის შესახებ მცირე ინფორმაცია და ფოტო მასალა მოგვეპოვება, განსაკუთრებით კი იმ პერიოდის, როდესაც მასში კონსერვატორია ფუნქციონირებდა.

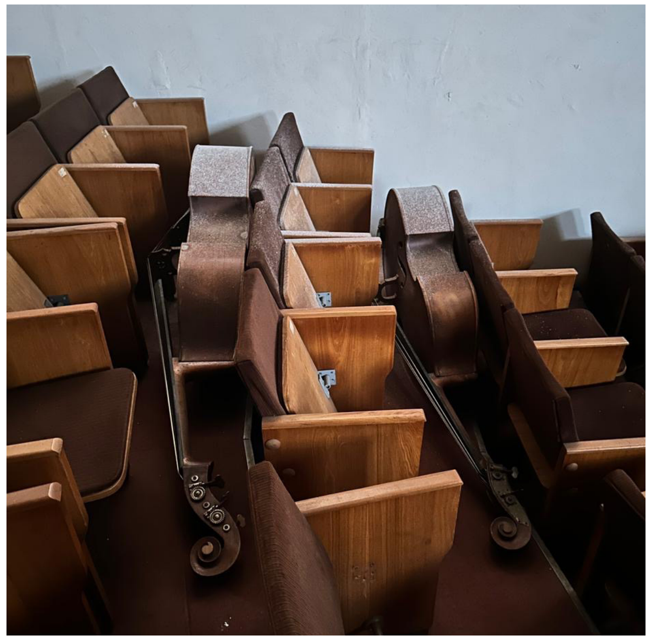

დღეს შენობაში ძირითადად პრაქტიკული მუსიკის გაკვეთილები ტარდება, როგორიცაა ვოკალისა და სხვადასხვა ინსტრუმენტების სწავლება. ოთახები დიდი და სივრცულია, ფართო ფანჯრებით, საიდანაც ლექციის დროს მშვენიერი მთები მოჩანს.

შენობაში შეხვდებით ძველ საკონცერტო დარბაზს, სადაც ახლა ღონისძიებები აღარ იმართება, თუმცა შიგნით კვლავ შეიძლება შეხვდეთ მიტოვებულ კონტრაბასსა და დრამებს. მიუხედავად იმისა, რომ ეს ინსტრუმენტები აღარ გამოიყენება, ისინი მაინც კარგ მდგომარეობაშია. სივრცე ახლაც შთამბეჭდავია და გვახსენებს, რომ წარსულში ეს ადგილი კონცერტებისთვის გამოიყენებოდა.

შენობაში სიარული აღვიძებს დუმილთან შერწყმულ კრეატიულობას - თითქოს ეს სივრცე ოდესღაც მუსიკით იყო სავსე, ხოლო დღეს მისი მუსიკალური ცხოვრება მხოლოდ მცირე სტუდენტურ ჯგუფსა და პედაგოგებს მიჰყავთ.

Lilly Martha Seintsch & Luka Liluashvili

წვიმის დამჭერა

სახლების უმეტესობას უნიკალური ჟოლოფები ამშვენებს, რაც ქალაქის ყოველ კუთხეს განსაკუთრებულ იერსა და დახვეწილ დეტალს მატებს.

ბიბლიოთეკაში ინახება დიდი კატალოგი ათასობით დიზაინით - ასობით წლის წინ შექმნილი, გილიოტინით ამოჭრილი ნიმუშები, რომლებიც დღეს ისტორიული მემკვიდრეობის მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენენ.

სილამაზე დეტალებშია.

Rain Catcher

Most original houses here have a unique rain pipe collector. This adds a unique detail to every corner of the city. A large catalogue exists in the library with hundreds if not thousands of designs. The craft is hundreds of years old, with the guillotine for cutting metals standing as proof in a workshop. There's beauty in details.

Alexander Hartveld

ბალახვანის „მემორიალი"

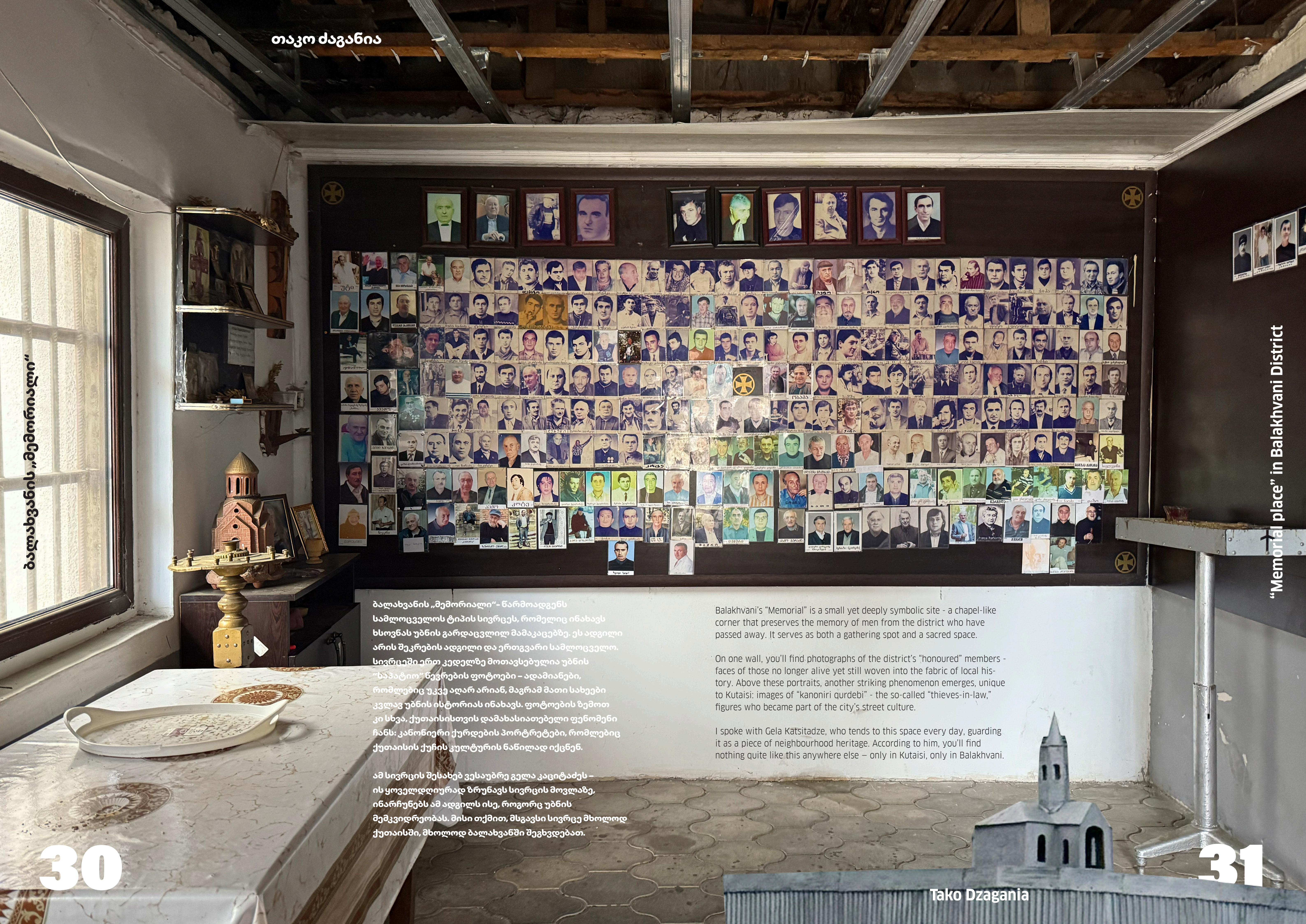

ბალახვანის „მემორიალი"- წარმოადგენს სამლოცველოს ტიპის სივრცეს, რომელიც ინახავს ხსოვნას უბნის გარდაცვლილ მამაკაცებზე. ეს ადგილი არის შეკრების ადგილი და ერთგვარი სამლოცველო. სივრცეში ერთ კედელზე მოთავსებულია უბნის "საპატიო" წევრების ფოტოები – ადამიანები, რომლებიც უკვე აღარ არიან, მაგრამ მათი სახეები კვლავ უბნის ისტორიას ინახავს. ფოტოების ზემოთ კი სხვა, ქუთაისისთვის დამახასიათებელი ფენომენი ჩანს: კანონიერი ქურდების პორტრეტები, რომლებიც ქუთაისის ქუჩის კულტურის ნაწილად იქცნენ.

ამ სივრცის შესახებ ვესაუბრე გელა კაციტაძეს – ის ყოველდღიურად ზრუნავს სივრცის მოვლაზე, ინარჩუნებს ამ ადგილს ისე, როგორც უბნის მემკვიდრეობას. მისი თქმით, მსგავსი სივრცე მხოლოდ ქუთაისში, მხოლოდ ბალახვანში შეგხვდებათ.

"Memorial place" in Balakhvani District

Balakhvani's "Memorial" is a small yet deeply symbolic site - a chapel-like corner that preserves the memory of men from the district who have passed away. It serves as both a gathering spot and a sacred space.

On one wall, you'll find photographs of the district's "honoured" members - faces of those no longer alive yet still woven into the fabric of local history. Above these portraits, another striking phenomenon emerges, unique to Kutaisi: images of "kanoniri qurdebi" - the so-called "thieves-in-law," figures who became part of the city's street culture.

I spoke with Gela Katsitadze, who tends to this space every day, guarding it as a piece of neighbourhood heritage. According to him, you'll find nothing quite like this anywhere else – only in Kutaisi, only in Balakhvani.

Tako Dzagania

ლუკა გოგიტაძე

შეუმჩნეველი ფერები

Luka Gogitadze

საბა აზნარაშვილი

ერთი სახლი, ორი ისტორია

ერთი სახლი, ორი ისტორია

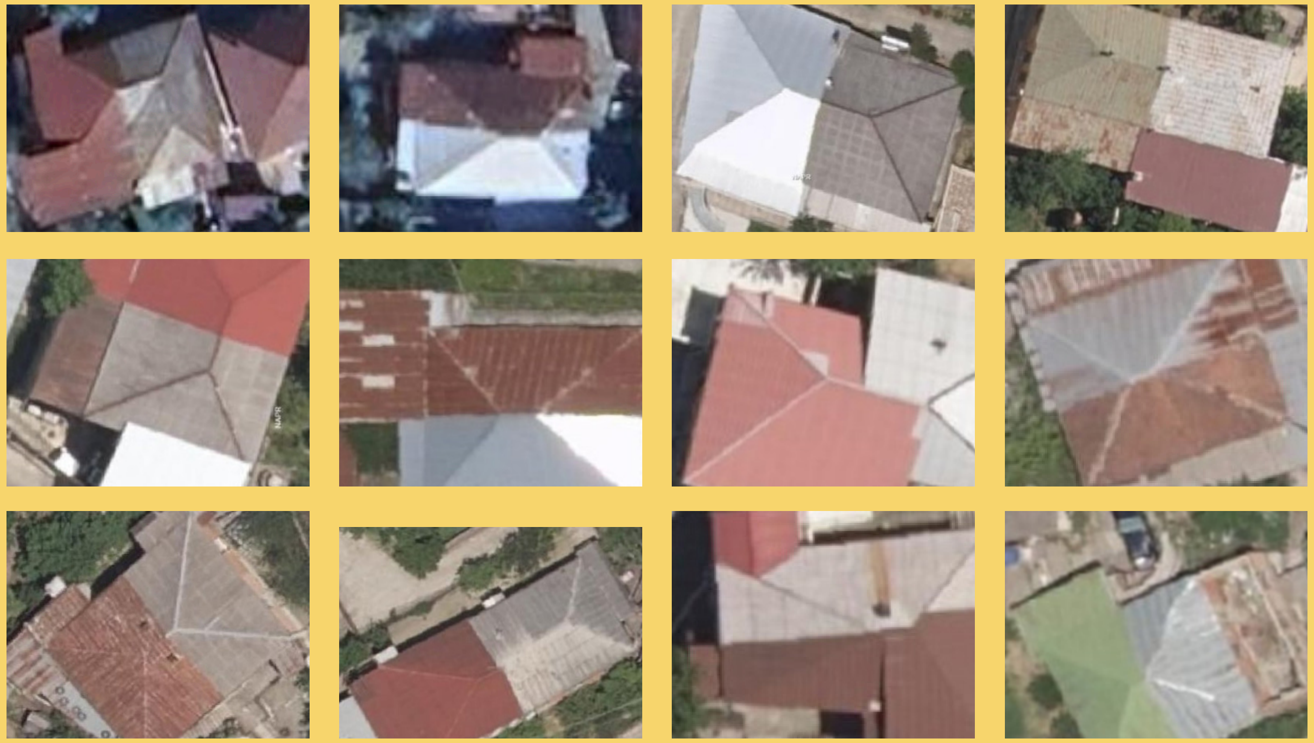

In the Soviet Union, during the later stages of its rule, rapid industrialisation and urbanisation led to the conversion of many houses into nationalised and "communal apartments". Private living spaces were divided by the state among several families - with shared bedrooms, kitchens, and bathrooms.

This was a method of overcoming the shortage of housing space, supported by Soviet ideology in the name of equality.

After the collapse of the Soviet Union, many families continued living in these divided homes. They had become used to this reality, and their economic situation often did not allow them to move elsewhere.

One house, two stories

საბჭოთა კავშირში, მმართველობის შემდგომ ეტაპებზე, სწრაფი ინდუსტრიალიზაციისა და ურბანიზაციის გამო, სახლების დიდი ნაწილი ეროვნულ და „კომუნალურ ბინებად" გადააკეთეს. კერძო ფართები სახელმწიფოს მიერ იყოფოდა რამდენიმე ოჯახზე - საერთო საძინებლებით, სამზარეულოთი და სველი წერტილებით.

ეს იყო საცხოვრებელი სივრცის დეფიციტის დაძლევის საშუალება, რომელსაც საბჭოთა იდეოლოგია თანასწორობის სახელით უჭერდა მხარს.

საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ მრავალი ოჯახი კვლავ გაყოფილ სახლებში დარჩა. ისინი მიეჩვივნენ ასეთ რეალობაში ცხოვრებას, ხოლო ეკონომიკური მდგომარეობა ხშირად არ აძლევდათ საშუალებას, სხვა საცხოვრებელში გადასულიყვნენ.

Saba Aznarashvil

ნინო გიორგაძე და სოფო ბასილაძე

ციხე და კოლიზეუმი
ქუთაისში, ორი შენობა გვიყვება ქალაქის გარდასახვის ისტორიას.

ძველი გუბერნიის ციხე - წარსულში ტყვეების და წინააღმდეგობების ადგილი, ახლა საფრთხის წინაშე რომ ჩანაცვლდეს ლუქსუსით. კოლიზეუმი - რომლის სახელიც ძველი იმპერიიდან მოდის, ახლა მიტოვებული და გასაყიდად გამოტანილი, ელოდება თავის ბედს.

ამ ორ შენობას შორის შეიძლება ამოვიკითხოთ ქალაქის რუკა, რომელიც მეხსიერებას დაპირებაში ცვლის, ხოლო ისტორიას უძრავ ქონებად გადააქცევს.

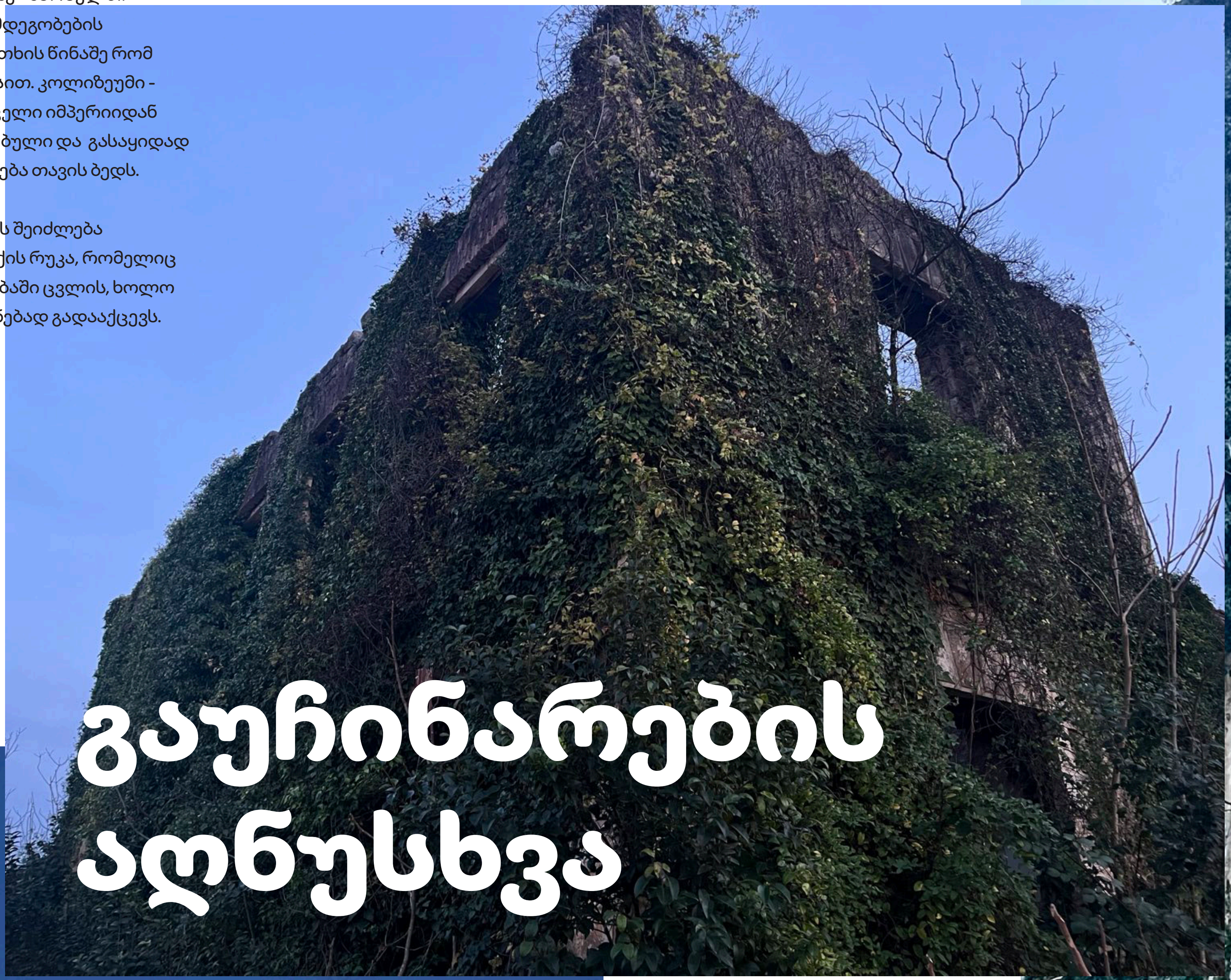

გაუჩინარების აღნუსხვა

Prison and Coliseum
In Kutaisi, two buildings tell the story of a city's transformation.

The old Gubernia Prison — once a place of confinement and resistance — is being replaced by luxury. The so-called Coliseum, carrying a name of empire, is now on the market, a symbol of spectacle waiting to be claimed.

Between them lies the map of a city that trades memory for promise, history for real estate.

Nino Giorgadze & Sopho Basiladze

HAPPY MOMENT
MILITARY

Mapping the City

A creative approach to Kutaisi

During a week-long social design workshop, local creatives initiated an exploration of Kutaisi districts. They developed themes and concepts referring to several neighbourhoods based on stories of the inhabitants, personal observations and its architectural vocabulary.

Design thinking, design skills, and public participation are key tools and drivers for this initiative. They are all used as a methodology to explore, analyse, visualise and respond to the neighbourhood life and its people. Participants are encouraged to actively engage with and take on responsible roles within their social and cultural contexts. These diverse creative endeavours, encompassing both minor and substantial interventions, serve as both a starting point and a source of inspiration for further research, as they are far from claiming to be finished. The results consistently bear the distinctive imprint of the creatives mirroring their interests and favour.

The social design workshop is an initiative from andrews & degen, a strategic visual graphic design agency located in Amsterdam, the Netherlands. The workshop ‘Mapping the city - A creative approach on...’ has already been conducted in more than 25 different cities around the world. For all the results please visit

The workshop Mapping the City – A Creative Approach to Kutaisi was held as part of the regional activities of the Creative Compass Georgia project.

Creative Compass Georgia (CCG) is a four-year (2023-2027) EU-funded project which is implemented and co-funded by Goethe-Institut Georgien. Creative Compass Georgia empowers cultural and creative industries across regions in Georgia, contributing to enhancing the socio-economic environment of the country. To achieve this goal, the project works in different directions: identifying, strengthening, and utilising creative resources, developing creative spaces, unlocking new opportunities, promoting entrepreneurship, deepening cross-sectoral and international cooperation.

ეს პუბლიკაცია შექმნილია ევროკავშირის მხარდაჭერით. მის შინაარსზე სრულად პასუხისმგებელია პროექტი “შემოქმედებითი კომპასი საქართველო” და შესაძლოა, რომ იგი არ გამოხატავდეს ევროკავშირის შეხედულებებს.

This publication has been produced with the assistance of the European Union and Goethe Institut Georgien. Its contents are the sole responsibility of the project Creative Compass Georgia and do not necessarily reflect the views of the European Union.

mappingthecity.com

andrews
& degen